

ликатни занаяти: да оремъ, да шиешъ, да градимъ къщи, да свиримъ, да четемъ, да пишемъ, да караме коне, да управляваме машини и пр. пр. нѣща мъчни, трудни на пръвъ погледъ и непостижими за едно дете. Какъ става това чудо? Съ повторение, съ трудъ, съ много пжти, хиляди пжти повтаряне, потретване до безкрайностъ. И полека-лека, бавно, неусѣтно ставаме майстори. Тѣй се учи човѣкътъ, тѣй се учатъ и животнитѣ. Повторението е майка на знанието — тѣй казватъ, и то е много вѣрно. Важното е да почнешъ да упражнявашъ, да повтаряшъ, да огъвашъ, да привиквашъ детето отъ малко, споредъ силитѣ му. Отъ старо дърво обржчъ не се вие, то се чупи, нищо не става.

Значи: почни отъ рано, почни на време и повтаряй, повтаряй, повтаряй непрекъснато и винаги. Въ това е цѣлата магия на изкуството за всички работи. **Отслабишъ ли повторението, занемаришъ ли го, пропуснешъ ли нѣколко пжти, дотегне ли ти да настоявашъ за точно изпълнение — всичко пропада.**

Този законъ за повторението и упражнението важи еднакво за тѣлото и душата. Примѣри: искашъ да свикнешъ детето да си държи носа чистъ, искашъ всѣка сутринъ да си мие лицето, искашъ винаги преди да яде да си мие ржцетѣ, искашъ да туря всѣко нѣщо на мѣстото му, искашъ да

яде, да спи, и да става на опредѣлено време — всичко ще се постигне, само ако изисквашъ, ако настоявашъ, ако държишъ твърдо всѣки пжтъ, всѣки день, винаги **точно и веднага детето да повтори, да извърши това твоё искане както предния день.** Който не вѣрва на този законъ, нека опита на себе си. Щомъ ставашъ сутринъ 10 дена точно въ едно и сжщо време, **безъ нарушение и безъ мързелъ,** на единадесетия день ще се събудишъ като машина точно на сжщата минута, а нататѣкъ вече ще си вѣрви гладко, леко и лесно ставането отъ леглото. Тѣй е за всички работи. Всички тѣлесни навици за редъ, чистота, трудъ, храна, облѣкло и пр. и пр. може да се създадатъ само по този начинъ. Така тѣ ставатъ трайни, яки, лесни, леки и приятни до толкова, че всичко, което имъ е противно, не може вече да го търпишъ.

Който пропусне младото време и не създаде чрезъ много повторения добри тѣлесни навици въ децата си, той е пропусналъ златнитѣ юзди на възпитанието. Отхвъркне ли детето къмъ 16, 18, 20 години можешъ безчетъ приказки да приказвашъ, да се лютишъ, да кълнешъ — нищо нѣма да поправишъ. Душата на детето вече се е напоила съ упоритостъ и е задебелѣла, а само съ думи човѣкъ не се възпитава, трѣбватъ дѣла, трѣбва упражнение и повторение, на което възмжжалиятъ